

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطنين في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

17 באוגוסט, 2015

לכבוד
ח"כ דוד אמסלם
יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה
כנסת ישראל

שלום רב,

הנדון: התייחסות מפלה של שוטרי משטרת ישראל לאזרחים חרדים ושימוש בפרופיילינג

אנו פונים אליך בבקשה לקיים דיון דחוף בעניין שימוש אסור בפרופיילינג במסגרת פעילותה של משטרת ישראל. שימוש בשיטה זו, כפי שנעשה בשבועות האחרונים על ידי שוטרי מחוז ירושלים כלפי אזרחים חרדים, כרוך באפליה פסולה ומוביל לפגיעה בלתי מידתית בזכויות האדם.

1. מאז מעשי הרצח שהתרחשו במצעד הגאווה ובכפר דומא, משמשת כיכר ציון את תושבי ירושלים כמוקד להפגנות מחאה, התכנסויות, מעגלי שיח ומעגלי זיכרון. התכנסויות אלו מאובטחות על ידי משטרת ישראל אשר הגבירה לאחרונה את נוכחותה במקום, ואף הציבה בכמה מועדים מחסומים ברחובות המובילים אל הכיכר.

2. במהלך עצרת שהתקיימה בכיכר במוצאי שבת ה-1.8.2015 במעמד נשיא המדינה, שוטרי מחוז ירושלים עיכבו אזרחים חרדים שביקשו להיכנס לכיכר דרך המחסום המשטרתי ומנעו מהם את הכניסה. בין אלה היו גם חרדים אשר ביקשו לקחת חלק בעצרת, להקשיב לנאומים שנשמעו בה או להביע צערם ואת הסתייגותם ממעשי הרצח שהסעירו את המדינה.¹

3. על התנהלות זו התרענו במכתב מיום ה-4.8.2015 למפקד מחוז ירושלים ניצב משה אדרי. במסגרת זו הבהרנו את הפסול הטמון בשיטת הפרופיילינג ודרשנו לחדול מכל שימוש בה.²

4. לצערנו, גם לאחר פנייתנו, במהלך השבועיים האחרונים התקבלו דיווחים על המשך השימוש בפרופיילינג מצד המשטרה. בין הנפגעים מהתנהלות זו היה עיתונאי "כיכר השבת", מר שלומי כהן, אשר תיעד את הרחקתו מכיכר ציון במהלך הפגנה של הקהילה הגאה שנערכה ביום 14.8.2015.³

¹ התנהלות זו מתועדת בכתבתו של צביקה גרוניך מיום 02.08.2015 וזמינה בקישור:

<http://www.kikar.co.il/178050.html>

² המכתב זמין באתר האגודה לזכויות האזרח: <https://www.acri.org.il/he/35408>

³ הסרטון הופיע בדף הפייסבוק של "כיכר השבת" וזמין בקישור:

<https://www.facebook.com/kikarashabat/videos/1042783065746122/>

5. התנהלות המשטרה פוגעת בחופש הביטוי של האזרחים החרדים. חירות הביטוי, המוכרת כזכות יסוד חוקתית במשפט הישראלי, כוללת בתוכה את האפשרות להשתתף בהפגנות וכינוסים במרחב הציבורי, בהם אדם יכול לשמוע את דברי זולתו ולהשמיע את דעתו. הגנה על חופש הביטוי מחייבת גם שעבודתם של עיתונאים לא תופרע, והם יוכלו להפיץ לציבור ידיעות על המתרחשות ברחובות העיר, שכן "בלא היכולת להחליף דעות, להפיץ ידיעות ולקבלן, אין חופש הביטוי יכול להתממש".

6. חמור מכך, שימוש בפרופיילינג או שיטור יתר כלפי אזרחים, במקרה זה חרדים, אך ורק בשל זהותם, מוצאם או השתייכותם לקהילה, מעודדים סטיגמה חברתית שלילית כלפי אותם אזרחים, ומעמיד אותם בסיטואציה מעליבה ומשפילה, הסותרת את זכותם לכבוד ולשוויון.

7. נוסף ונציין, כי לפחות על פני הדברים, השימוש המשטרתי בפרופיילינג אינו מתמצה באירועי השבועות האחרונים, ואפילו הוועדה שבראשותך כבר הספיקה לדון מספר פעמים בטענות ובעדויות לשיטור יתר ולפרופיילינג משטרתי נגד אזרחיות ואזרחים מקהילות נוספות.

8. אין חולק כי הבטחת שלומם של מפגינים, ושמירה על שלום הציבור בכלל, הינה משימה בעלת חשיבות ממדרגה ראשונה המטילה על המשטרה אחריות כבדה. עם זאת, לרשות המשטרה עומדים אמצעים אחרים שביכולתם להגשים תכלית זו במידה זהה מבלי לגרום לפגיעה חמורה בזכויות אדם.

שימוש בפרופיילינג, בהפגנות או בפעולות שיטור אחרות, מנוגד לדין ולערכי היסוד של מדינת ישראל, והוא כרוך במחיר חברתי וערכי כבד במיוחד בחברה מרובת קהילות וגוונים דוגמת החברה הישראלית.

לאור האמור, נבקשך לזמן בדחיפות דיון של הוועדה שבראשותך, על מנת לשים סוף לשימוש המשטרתי בפרופיילינג וכדי לבחון שימוש בדרכים אחרות, פוגעניות פחות, להבטחת הביטחון והסדר הציבורי.

בכבוד רב ובברכה,

עמוס לאור,
המחלקה משפטית

העתקים:

ניצב משה אדרי, מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל.
חברות וחברי ועדת הפנים והגנת הסביבה, כנסת ישראל.